

benchmark samenstellen en opnemen in de Atlas van de lokale heffingen. Die wordt in het voorjaar van 2020 uitgebracht.

Verruiming lokaal belastinggebied

In het meest recente regeerakkoord (oktober 2017) is niets opgenomen over de uitbreiding van het lokaal belastinggebied. Dit onderwerp is echter weer actueel. In een brief van de staatsecretaris van Financiën aan de Tweede Kamer van 15 april 2019 staat: *Naast schuiven tussen grondslagen en tarieven op rijksniveau behoort een verschuiving naar een ruimer gemeentelijk belastinggebied tot de mogelijkheden. In samenwerking met het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties worden eerder uitgewerkte plannen voor een herziening van het gemeentelijke belastinggebied opnieuw doordacht.* In 2015 heeft de commissie Rinnooy Kan dit uitgewerkt in het rapport 'Bepalen betekent betalen'. Inmiddels is er een functionerende werkgroep die naar verwachting in het voorjaar van 2020 met concrete voorstellen moet komen. In de werkgroep participeren de ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Financiën en Sociale Zaken, Verder zijn vertegenwoordigd Het Erasmus Studiecentrum voor Belastingen van Lokale overheden (ESBL), de Landelijke Vereniging Lokale Belastingen (LVLB) en de VNG.

Conclusie

Deze paragraaf bundelt informatie over lokale lasten. Om de voorgenomen tariefsaanpassingen en eventuele redactionele aanpassingen door te kunnen voeren zijn afzonderlijke raadsbesluiten nodig. Vaststelling van de begroting is hiervoor niet voldoende.

3.2 Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om niet-structurele financiële tegenvallers op te kunnen vangen teneinde haar taken te kunnen voortzetten.

Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen weerstandscapaciteit en de risico's waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen of verzekeringen zijn gesloten. In schema:

Weerstandsvermogen:



Het weerstandsvermogen is van belang voor het bepalen van de gezondheid van de financiële positie van de gemeente voor het begrotingsjaar zelf, maar ook voor de meerjarenramingen.

Beleid weerstandsvermogen

Wettelijk gezien moet de algemene reserve minimaal de benodigde weerstandscapaciteit bedragen. Door de gemeenteraad is 14 december 2015 besloten dat de minimumnorm van de algemene reserve wordt bepaald op de maximale incidentele risico's zoals in deze paragraaf worden berekend.

Analyse van het gevoerde beleid voor het weerstandsvermogen vindt twee keer per jaar plaats; bij de begroting en bij de jaarrekening.

Beleid reserves en voorzieningen

Op 14 december 2015 is de beleidsnota Reserves en voorzieningen 2015 vastgesteld. Deze beleidsnota geeft de spelregels weer hoe om te gaan met de reserves en voorzieningen. Hierbij zijn de volgende beleidsuitgangspunten vastgesteld:

1. Het aantal reserves en voorzieningen wordt zo beperkt mogelijk gehouden.
2. Voldoen aan eisen bij instellen nieuwe voorzieningen.
3. Voldoen aan eisen bij instellen nieuwe reserves.
4. Op reserves wordt geen rente bijgeschreven.
5. Resterend saldo (bij opheffing) reserves vloeit terug naar de algemene reserve.
6. De reserves worden jaarlijks kritisch beoordeeld.

7. Minimale startbedrag van een reserve bedraagt € 25.000.
8. Reserve heroverwegen en eventueel opheffen indien gedurende twee jaar geen mutatie heeft plaats gevonden en/of lager is dan € 10.000.
- Bij alle uitgangspunten geldt dat de gemeenteraad hier van af kan kijken en middels een raadsbesluit anders kan besluiten.

Weerstandscapaciteit

Weerstandscapaciteit: middelen waarover de gemeente beschikt/kan beschikken om niet-voorzien financiële tegenvallers te dekken.

De hoogte van de weerstandscapaciteit wordt bepaald door de gehele of gedeeltelijke sommatie van reservecomponenten op de balans, zoals:

- De in de begroting opgenomen ruimte in de stelpost onvoorziene uitgaven.;
- Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve.;
- De onbenutte belastingcapaciteit.;
- De stille reserves, zijnde die activa waarvan de boekwaarde lager is dan de werkelijke waarde en die direct verkoopbaar zijn.

Weerstandscapaciteit	Jaarrekening 2018	Begroting 2020
(bedragen x € 1.000)		
Weerstandscapaciteit exploitatie:		
Onbenutte belastingcapaciteit:	2.798	1.868
Onvoorzien	50	50
Totaal structureel	2.848	1.918
Weerstandscapaciteit vermogen:		
Resultaat	1.712	0
Vrij aanwendbare reserves	7.199	7.441
Stille reserves	9.639	6.653
Totaal incidenteel	18.550	14.094
Totaal weerstandscapaciteit	21.398	16.012

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit is de capaciteit ten opzichte van de zogenaamde Artikel 12-normen. Uitgangspunt voor de tarieven rioolrechten, reinigingsheffingen en leges is dat ze 100%-kostendekkend zijn. Wanneer de OZB-capaciteit berekend wordt op basis van redelijk peil –dat wil zeggen de artikel 12 norm– dan bedraagt de onbenutte belastingcapaciteit maximaal € 1.868.000.

Stelpost onvoorziene uitgaven

In de begroting 2020 is de hoogte van deze post vastgesteld op € 50.000. Het bedrag dient voor het opvangen van tegenvallers of onverwachte uitgaven gedurende het jaar 2020.

Vrij aanwendbare deel van de algemene reserve

Het vrij aanwendbare deel van de algemene reserve bedraagt op begrotingsbasis € 7.440.893.

Stille reserves

Men spreekt van een stille reserve als de actuele waarde van een actief hoger is dan de boekwaarde. Het gaat hierbij om alle activa niet voor de openbare dienst bestemd die een hogere waarde hebben dan de boekwaarde. Voorbeelden hiervan zijn landbouw- overige gronden, die (nog) niet in bouwgrondexploitaties zijn opgenomen en gebouwen, waaronder woningen, waarvan de te verwachten opbrengstwaarde aanzienlijk uitgaat boven de (eventueel aanwezige) boekwaarde. Het opgenomen bedrag van € 6.653.000 is indicatief. Deze bezittingen zijn in principe verkoopbaar maar niet à la minute. Deze bieden wel een mate van zekerheid voor de toekomst, maar zijn niet inzetbaar om directe risico's/lasten op te vangen.

Risico's

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de risico's die de financiële positie van onze gemeente kunnen beïnvloeden. Het inzicht in de potentiële risico's geeft een beter fundament voor het oordeel over de financiële positie.

Een risico kan worden omschreven als het gevaar voor schade of verlies door interne en/of externe omstandigheden. Omstandigheden waarvoor geen voorzieningen zijn getroffen, omdat het niet mogelijk is een redelijke inschatting van het bedrag van de schade of het verlies te maken. Om een evenwichtig financieel beleid te voeren is het van belang dat periodiek een zo breed mogelijke analyse wordt opgesteld van de gevaren die kunnen leiden tot verstoringen van het (meerjarige) budgettaire beeld. Een risicoanalyse, onderdeel van risicomangement, is hiervoor een geschikte methode.

Risico's kunnen worden ingedeeld in:

- Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid.
- Risico's voortvloeiend uit het beleid van een andere overheid.
- Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten of instanties.
- Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden.
- Risico's voortvloeiend uit voor de gemeente niet te beïnvloeden (autonome) ontwikkelingen.

Risico's voortvloeiend uit het eigen beleid

Onderwerp	Risicobeschrijving
Gemeentelijke bouwgrondexploitaties (BGE)	In deze begroting is de grondexploitatie geactualiseerd. Bij alle lopende projecten zijn de risico's geanalyseerd. Hiervoor wordt verwezen naar de paragraaf grondbeleid en het vertrouwelijke scenario-overzicht. Daarin staat ook de berekening van de hoogte van de benodigde risicoreserve.
Maximaal risico	Kans
Op basis van de scenarioanalyse is een risicoreserve bouwgrondexploitatie gevormd (zie paragraaf grondbeleid).	Mogelijk (Kans: 40 – 60%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
De Bungelaar	Het bestemmingsplan is vastgesteld met minimale wijzigingen. Het risico is € 50.000,-, maar de kans dat dit risico werkelijkheid wordt is nihil.
Maximaal risico	Kans
€ 50.000	Zelden (Kans: 0 - 20%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
Gewaarborgde geldleningen en andere garantieverplichtingen	De geldleningen in het kader van de sociale woningbouw worden primair gewaarborgd door het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Het bedrag voor de achtervang wordt op 31-12-2020 geraamd op € 88,5 miljoen. De risico's van de gemeente als achtervanger zijn gering. Het WSW kent een triple-A rating en er zijn een aantal andere zekerheden voordat de gemeente in beeld komt. De gemeente staat ook garant voor een aantal leningen op grond van de publieke taak. Deze gewaarborgde leningen betreffen de zorgsector (1 lening), een lening van een plaatselijke sportvereniging en leningen Hypotheekfonds voor Overheidspersoneel (HVO). Het restant van deze leningen wordt per 31-12-2020 geraamd op € 1.198.280 waarbij de risico's moeilijk zijn in te schatten.
Maximaal risico	Kans
€ 1.198.000	Zelden (Kans: 0 - 20%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
Arbeidsongeschiktheid bestuurders	Een arbeidsongeschiktheidsverzekering voor bestuurders is duur. Daarom is er voor gekozen geen verzekering af te sluiten. Hierdoor ligt het risico van de kosten bij arbeidsongeschiktheid van bestuurders bij de gemeente.
Maximaal risico	Kans
€ 300.000	Onwaarschijnlijk (Kans: 20 - 40%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
Minimabeleid	De laatste jaren zien we bij een aantal minimaregeling een stijging van het gebruik en de kosten. Dit past bij de landelijke ontwikkeling dat steeds meer mensen, ondanks een aantrekkende economie, (langdurig) in armoede leven. Daarnaast wordt komend jaar met een campagne gestart om onze minimaregelingen beter onder de aandacht te brengen bij de doelgroep. Ook dit leidt mogelijk tot een stijging van het gebruik van deze regelingen.
Maximaal risico	Kans
€ 200.000	Mogelijk (Kans: 40 – 60%)

Risico's voortvloeiend uit het beleid van een andere overheid

Onderwerp	Risicobeschrijving
Jeugd	We zien al een aantal jaren een stijging van uitgaven jeugdzorg.
Maximaal risico	Kans
€ 330.000	Bijna zeker (Kans: 80 – 100%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
Wmo (oud en nieuw)	We zien de laatste jaren een toename in met name het gebruik van immateriële ondersteuning (begeleiding en dagbesteding). Dit zien we ook bij grote woning-aanpassingen. Dit heeft onder andere te maken met een toename van de doelgroep en het feit dat deze doelgroep langer zelfstandig thuis blijft wonen.
Maximaal risico	Kans
€ 250.000 immateriële ondersteuning € 80.000 grote woning aan- passing	Mogelijk (Kans: 40 – 60%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
BUIG-budget	Op het BUIG budget van 6,1 miljoen lopen we een risico van 10%.
Maximaal risico	Kans
€ 610.000	Zelden (Kans: 0 - 20%)

Onderwerp	Risicobeschrijving
Vennootschapsbelasting	Voor de gemeente Cuijk is sprake van een fiscale onderneming en hiermee VPB-plicht. Over de jaren 2016 en 2017 is VPB verschuldigd. De Belastingdienst gaat niet zonder meer akkoord met de openingsbalans, daarom dienen gemeenten individueel hierover een zogenoemde vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst overeen te komen. Momenteel zijn we met de Belastingdienst in gesprek over de timing van de VPB-last en daarmee samenhangend een mogelijk rente nadeel. Door deze onduidelijkheden en onzekerheden zijn de risico's die de gemeente Cuijk loopt door de invoering van de 'Wet modernisering Vennootschapsbelastingplicht overheidsondernemingen' moeilijk in te schatten.
Maximaal risico	Kans
€ 350.000	Mogelijk (Kans: 40 – 60%)

Risico's voortvloeiend uit de samenwerking met andere gemeenten of instanties

Onderwerp	Risicobeschrijving
Deelnemingen in gemeenschappelijke regelingen	De gemeente loopt financiële risico's in gemeenschappelijke regelingen. Voor zover daarvan sprake is worden deze toegelicht in de paragraaf 'verbonden partijen'.
Maximaal risico	Kans
€ 140.000	Zelden (Kans: 0 - 20%)

Risico's voortvloeiend uit het doen/nalaten van derden

Onderwerp	Risicobeschrijving
Naheffing afvalinzameling	Tussen de Brabantse gewesten en gemeenten die contractspartij zijn van Attero Zuid B.V. bestond (bestaat) een geschil over naheffing vanwege te weinig aangeleverd brandbaar afval. Over dit geschil wordt een procedure gevoerd. Voor de jaren 2011-2014 is de procedure afgesloten in het voordeel van de gemeenten. Voor de jaren erna loopt de procedure nog. Het gecalculeerde risico van Attero (€ 430.000,-) is afgedekt. Er is uitgegaan van een verdeling naar rato van inwoneraantal tussen de gewesten en binnen het gewest. Mocht deze verdeling anders zijn dan komt het extra risico voor rekening van de individuele gemeenten.
Maximaal risico	Kans
Vooralsnog is niet aan te geven of er een naheffing voor de vijf gemeenten in het Land van Cuijk en voor de gemeente Boekel komt	Mogelijk (Kans: 40 – 60%)

Risico's voortvloeiend uit voor de gemeente niet te beïnvloeden (autonome) ontwikkelingen

Onderwerp	Risicobeschrijving
Schade door natuurgeweld	Bij natuurrampen en/of extreem weer kunnen in de openbare ruimte grote schades ontstaan door wateroverlast, storm en droogte die niet door verzekering worden gedekt.
Maximaal risico	Kans
€ 25.000	Waarschijnlijk (60-80%)

Kans en gevolg

Voor wat betreft de kans dat een risico zich daadwerkelijk voordoet, wordt uitgegaan van de volgende tabel:

Kans	waarde tussen	is gemiddeld
1. Zelden	0 – 20%	10%
2. Onwaarschijnlijk	20 – 40%	30%
3. Mogelijk	40 – 60%	50%
4. Waarschijnlijk	60 – 80%	70%
5. Bijna zeker	80 – 100%	90%

Door toetsing met de beschikbare middelen en het aanwezig financieel weerstandsvermogen kan een evenwichtiger beeld worden gevormd van de financiële positie van een gemeente en de ontwikkeling daarvan.

Inschatting risico's

Bij het inschatten van risico's is rekening gehouden met het maximale bedrag en de kans dat dit zich voor doet. Deze inschatting levert het onderstaande beeld op.

Risicoanalyse

Omschrijving risico	I/S	Max. risico in €	Kans	Berekend risico in €
De Bungelaar	I	50.000	10%	5.000
Gewaarborgde geldleningen	I	1.198.000	10%	119.800
Arbeidsongeschiktheid bestuurders	I	300.000	30%	90.000
Deelnemingen in gemeenschappelijke regelingen	I	140.000	10%	14.000
Vennootschapsbelasting	I	350.000	50%	175.000
Schade door natuurgeweld	I	25.000	70%	17.500
Totaal incidentele risico's		2.063.000		421.300
Jeugd	S	330.000	90%	297.000
Totaal structurele risico's		330.000		297.000
Benodigde weerstandscapaciteit				718.300

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, dient de relatie te worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Voor Cuijk betekent dit voor 1 januari 2020 een ratio van € 16.012.000 / € 718.300 = 22,3. Indien we alleen van de algemene reserve uit gaan als beschikbare weerstandscapaciteit dan is de ratio weerstandsvermogen € 7.440.893 / € 718.300 = 10,4

Om de ratio voor het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen maken wij gebruik van onderstaande waarderingstabel die in samenwerking tussen de Universiteit van Twente en het Nederlands Adviesbureau voor Risicomanagement is opgesteld.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

Gegeven de ratio van 22,3 betekent dit voor gemeente Cuijk dat het weerstandsvermogen uitstekend is.

Let wel: De rapportage omtrent het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel negatief of positief beïnvloeden waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering krijgt.

Conclusie weerstandsvermogen

Op basis van de geïnventariseerde risico's en de kansberekening dat deze zich daadwerkelijk voor zullen doen is berekend dat het benodigde weerstandscapaciteit € 718.300 bedraagt. Er is op dit moment in de algemene reserve € 7.440.893 beschikbaar en de weerstandscapaciteit is berekend op € 16.012.000. Het weerstandsvermogen is daarmee ruim voldoende voor de opvang van de nu bekende risico's. Door de gemeenteraad is op 14 december 2015 besloten de minimumnorm van de algemene

reserve te bepalen op de maximale incidentele risico's. Het bedrag dat hierbij behoort en zoals dit berekend is bij de risicoanalyse bedraagt € 3.533.000. De hoogte van de algemene reserves is daarmee toereikend.

Kengetallen

Conform BBV worden in de paragraaf weerstandsvermogen de volgende 5 kengetallen opgenomen:

- 1a. Netto schuldquote
- 1b. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
2. Solvabiliteitsratio
3. Grondexploitatie
4. Structurele exploitatieruimte
5. Belastingcapaciteit

De kengetallen die zijn opgenomen in deze paragraaf zijn gebaseerd op de cijfers in voorliggende begroting, dus exclusief de voorgestelde om- buigingen.

De onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie wordt in deze paragraaf beoordeeld.

Beoordeling kengetallen

De genoemde kengetallen moeten altijd in samenhang worden gezien, omdat ze alleen in onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van de gemeente.

Kengetal	Realisatie 2018	Begroot 2019	Begroot 2020
Netto schuldquote	93,6%	115%	119%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	90,7%	113%	117%
Solvabiliteit	23,5%	19%	17%
Grondexploitatie	23,1%	32%	41%
Structurele exploitatieruimte	0,5%	-2,0%	-1,5%
Belastingcapaciteit	76,7%	78%	95%

Op basis van bovenstaande kengetallen is de financiële positie van Cuijk redelijk op orde. Daarbij wordt aangetekend dat de solvabiliteit als matig is geclassificeerd door een afname van het eigen vermogen en een stijging van de schulden.

De begroting is structureel niet sluitend. Dit betekent dat de structurele lasten niet volledig gedekt zijn door de structurele baten. Hiervoor worden dekkingsvoorstellen aangedragen. Om onvoorziene tegenvallers op te vangen zijn voldoende buffers aanwezig.

Door de stijging van de OZB in 2019 is de belastingcapaciteit van ruim voldoende naar matig gegaan.

Hieronder volgt een uitwerking per financieel kengetal.

1. Netto schuldquote

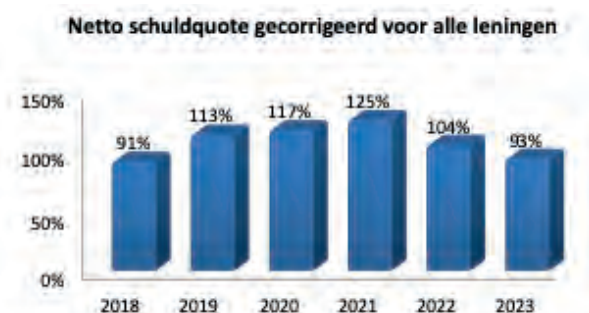
De netto schuldquote weerspiegelt het niveau van de schuldenlast (schulden zijn grotendeels gebaseerd op de extrapolatie van de langlopende geldleningen) ten opzichte van de eigen middelen (de eigen middelen bestaan uit de overtollige middelen, anders gezegd het positief banksaldo) en geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. De berekening gaat ongeveer als volgt: trek de geldelijke bezittingen af van de schulden, het bedrag onder de streep is de netto schuld. Deel deze netto schuld vervolgens door de inkomsten. De uitkomst hiervan wordt uitgedrukt in procenten.

De netto schuldquote bedraagt voor het jaar 2020: 119%.

Zie hieronder het verloop van de netto schuldquote:



De netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen bedraagt voor het jaar 2020: 117%.



Hieronder het verloop van de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:

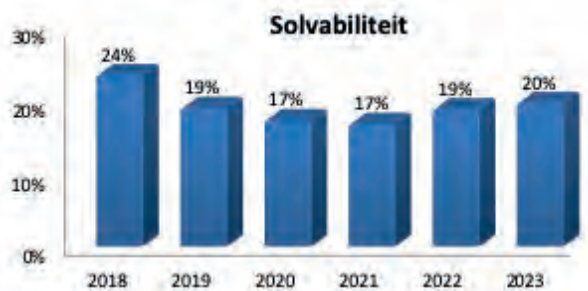
Voldoende	Tot 100%	Gezien de percentages van boven de 100% vallen deze in de categorie "matig". De schuld als aandeel van de inkomsten is redelijk op orde.
Matig	100% tot 130%	
Onvoldoende	Hoger dan 130%	

2. Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio drukt het eigen vermogen uit als percentage van het totale vermogen. Deze ratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is om aan haar financiële verplichtingen te voldoen.

De solvabiliteit bedraagt voor het jaar 2020: 17%.

Zie hieronder het verloop van de solvabiliteitsratio:



De algemene landelijke normen die worden gehanteerd voor de solvabiliteitsratio zijn de volgende:

Voldoende	Hoger dan 50%	De ratio geeft aan in hoeverre de gemeente aan haar lange termijn financiële verplichtingen kan voldoen.
Matig	20% tot 50%	
Onvoldoende	Lager dan 20%	

De gemeente zet in op een verbetering van het solvabiliteitsratio. De streefwaarde wordt gesteld op minimaal 25%. Dat wordt bewerkstelligd door de volgende drie elementen:

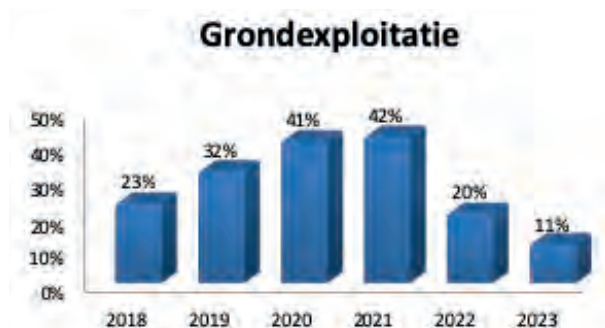
- De gemeentelijke bouwgrondexploitaties; Veel vermogen is geïnvesteerd in de huidige grondposities. De komende jaren wordt naar verwachting winst gerealiseerd uit deze grondposities en neemt het volume van de bouwgrondexploitaties af als gevolg van het realiseren (en afronden) van diverse bouwplannen
- Afname omvang vreemd vermogen. Een verdere afname van het vreemd vermogen, de langlopende leningen, heeft een positief effect op het solvabiliteitsratio. Deze trend is al ingezet en zet, mede in het oog gezien van het verloop van de bouwgrondexploitaties, verder door.
- Overtollig begrotingsresultaat. Indien de meerjarenbegroting in de begrotingsperiode 2020-2023 een overschot laat zien, dan kunnen deze middelen worden gebruikt om de algemene reserve te verstevigen.

3. Grondexploitatie

Op de boekwaarde van alle gronden, dus zowel onderhanden werk en niet in exploitatie genomen gronden, is de verliesvoorziening in mindering gebracht. Daarmee wordt de economische waarde als balanswaarde getoond. Een hoog percentage duidt er op hoeveel van de jaarlijkse ontvangsten nodig zijn om de boekwaarde af te lossen.

Het kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (waarde van de grond) is ten opzichte van de totale (geraamde) baten. De grondexploitatie bedraagt voor het jaar 2020: 41%.

Hieronder het verloop van het kengetal grond-exploitatie:



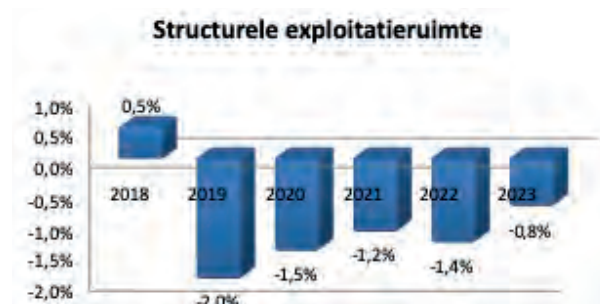
De boekwaarde van de gronden in bezit zegt niets over de relatie tussen vraag en aanbod van woningbouw dan wel m2 –bedrijventerrein. De boekwaarde van de gronden bedraagt in 2020 41% van de totale begrotingsomvang.

Voldoende	Lager dan 20%	Gezien het percentages van 41% in het jaar 2020 valt deze in de categorie "onvoldoende". De waarde van de grond ten opzicht van de totale baten is relatief groot.
Matig	20-35%	
Onvoldoende	Hoger dan 35%	

4. Structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat er wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten. De structurele exploitatieruimte bedraagt voor het jaar 2020: -1,5%.

Hieronder het verloop van het kengetal structurele exploitatieruimte:



De algemene landelijke normen die worden gehanteerd voor het kengetal structurele exploitatieruimte zijn de volgende:

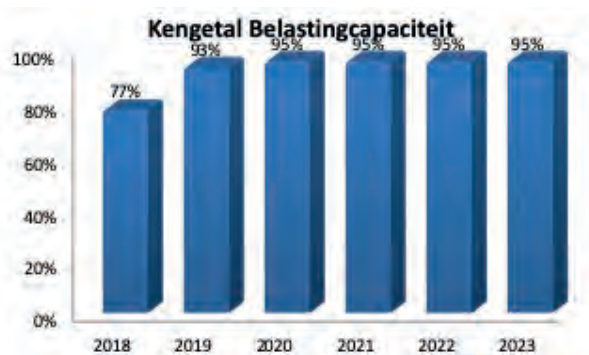
Voldoende	Hoger dan 0,6%	Het percentage van -1,5 geeft aan dat de structurele lasten hoger zijn dan de structurele baten. De structurele exploitatieruimte in Cuijk is onvoldoende
Matig	0%	
Onvoldoende	Lager dan 0%	

5. Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit laat zien of een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen. Ook toont het de ruimte voor nieuw beleid doordat het laat zien waarmee de belastingen verhoogd kunnen worden (ruimte voor verhoging). Voor gemeenten wordt de belastingcapaciteit gerelateerd aan de hoogte van de gemiddelde landelijke woonlasten. Het kengetal belastingcapaciteit bedraagt voor het jaar 2020: 95%.

De ruimte voor verhoging van de woonlasten bedraagt voor 2020: 26%

Hieronder het verloop van het kengetal belastingcapaciteit:



In de volgende tabel zien we de ontwikkeling in ruimte voor verhoging van de woonlasten:



De algemene landelijke normen die worden gehanteerd voor het kengetal belastingcapaciteit zijn de volgende:

Voldoende	Lager dan 95%	De gemeente Cuijk heeft nog ruimte om haar woonlasten te verhogen met 26% voordat zij de hoogte van de artikel-12 norm hanteren. Voor Cuijk is hier dus nog ruimte voor verhoging. Dit is matig volgens de algemene landelijke normen.
Matig	Van 95% t/m 105%	
Onvoldoende	Hoger dan 105%	